

Пише: Марио Калик
петак, 29 октобар 2010 14:05

Морам да признам да сам имао дилему да ли да поново реагујем на Павловићеве тезе којима се за целокупну нашу трагедију из 90-тих година, у маниру повампирене ДОС-ове пропаганде, острашћено и једнострано окривљује политика Слободана Милошевића, а 5. октобар оцењује као дан који је отворио "шансу" за радикалну промену на боље. Јавност окупљена око овог сајта својим коментарима сасвим је јасно рекла шта о овим тезама мисли, што је само по себи довољно. Ипак, чини ми се да силина површности и пристрасности која, уз већ препознатљиву претенциозност, опет избија из Павловићевих ставова једноставно заслужује да им се посвети још мало пажње. Нарочито ако имамо у виду последњи интервју Вилијама Монтгомерија, главног стратега петооктобарског преврата, у којем је јавности по ко зна који пут стављено до знања која је права позадина овог догађаја. Надам се да ова додатна разјашњења неће деловати као непотребно и већ помало замарајуће бављење стварима које су огромној већини очигледне, тј. да ће читалачка публика овог уваженог сајта у њима наћи нешто корисно и занимљиво. Биће то анализа не само Павловићевих ставова, већ укупног идеолошког и политичког миљеа којем је он дуго припадао и од кога се, као што ћемо видети, у довољно забрињавајућем степену није еманциповоао.

*

Павловић на почетку наводи многе негативне појаве које смо доживели у периоду док је Милошевић био на власти и без икакве дилеме и оклевања, као самоочигледну ствар, тумачи их као "резултате Милошевићеве политике". Када га слушамо како говори о Србији и њеној политици из 90-тих, стичемо утисак да се у то време дешавало само оно поражавајуће и штетно, и да за ту ситуацију одговорност сноси једино Милошевић. Ја се са ни са једним ни са другим ставом не могу сложити. Чињенице и њихова интерпертација у великој мери одударују од ових ставова. На овом месту нема простора да се о свима њима говори, па ћу се послужити само оним што тврди сам Павловић. У свом тексту "Како је прокоцкана петооктобарска шанса" он с правом каже да су војска и банке кључни стубови једне (суверене) државе; међутим, ми данас војску немамо, а банке су у рукама странаца. Али, оно што он, због свог јаког антимилошевићевског набоја, не каже, јесте да није било тако у Милошевићево време, јер смо тада имали и респектабилну војску и банке под нашом контролом. Не мора Милошевић да му буде

Пише: Марио Калик
петак, 29 октобар 2010 14:05

драг, али требало би да му буде драга истина. А истина говори да неће бити да је Милошевић баш у свему био лош.

Што се тиче оног другог става, нико не доводи у питање да су се 90-тих година дешавале набројане ствари. Али, према начину на који Павловић о томе говори испада да је сам Милошевић убијао, прогањао или асимиловао Србе у Хрватској, БиХ или на Косову, својевољно уништио целокупну економију, исељавао образоване људе из земље, створио организован криминал и крупну корупцију итд. Или је, ако већ то није радио смишљено, водио политику која је објективно морала да доведе до свих наведених негативних резултата. Не могу да не приметим да се на овај начин одговорност за нашу трагедију у целини скида са свих оних спољњих и унутрашњих снага и њихових интереса који су деловали супротно нашим, и грубо сваљује на Милошевића, што је већ толико опробан и излизан клише из некадашње опозиционе пропаганде. Ни на овом месту се нећу упуштати у подробнија оповргавања оваквог приступа, само ћу касније анализирати предлоге за које Павловић тврди да би, насупрот Милошевићевој политици, довели до "неупоредиво бољих резултата по Србе".

Све у свему, за Павловића је Милошевић непоправљиво лош од почетка, од самог тренутка преузимања власти обележеног 8. седницом. Заиста је занимљиво како он критикује Милошевића. Почиње се са констатацијом да је "од хапшења Азема Власија било јасно да се Милошевић определио за диктатуру". Значи, Азем Власи је мерило за демократију. Претпостављам да ни Власи нема толико високо мишљење о себи. Затим се говори о "Милошевићевом поласку на Вуковар" као да је реч о некој туђој земљи и граду на који Србија врши агресију, а не о сукобу ЈНА и локалних Срба са хрватским паравојним јединицама које су за циљ имале убијање и протеривање Срба из града који није ништа мање њихов него што је хрватски. За санкције уведене Републике Српској се каже да је "врхунац политичког бесмисла" као да тај врхунац бесмислености не би могла бити ирационална политика руководства Републике Српске које је имало илузију да се за Србе у БиХ може постићи далеко више него што се реално може, и због тога је упорно одбијало мировне споразуме, што је за последицу имало да Милошевић реагује како је реаговао. С обзиром на то, тешко се може рећи и да је Република Српска настала упркос Милошевићу; у периоду њеног настајања Милошевић и Србија су јој пружали значајну подршку, а захваљујући приморавану њеног руководства да одустане од нереалних амбиција и прихвати Дејтонски споразум, може се рећи да је и опстала. Када Павловић наставља са тешким оптужбама, па каже да је "врхунац Милошевићевог државничког бешчашћа било пасивно гледање прогона Срба из Хрватске", он превиђа да се на исти пасиван начин држало и руководство Републике Српске које у том тренутку својој браћи из Хрватске такође није ни на који начин помогло у одбрани. Зашто би онда Милошевић, а не Караџић, оличавао "врхунац државничког бешчашћа"? Узгред, Павловић би требало да зна да се такво Милошевићево држање одвијало након што је руководство Републике Српске Крајине такође упорно одбијало мировне споразуме и након што су СРЈ и Србији биле упућене врло јасне претње да ће бити

Пише: Марио Калик
петак, 29 октобар 2010 14:05

бомбардована у случају пружања отпора хрватској офанзиви. У суштини, има нечег гротескног и лицемерног када Павловић држи квазипатриотске лекције и придике Милошевићу, у томе што се представља као већи и доследнији патриота. Наиме, тешко да се за ту позицију може кандидовати неко ко је у време свих поменутих дешавања био потпредседник странке из "круга двојке" препознатљиве по својој заслепљеној критици Милошевићевог и уопште српског "национализма" и "милитаризма", за коју је српска страна била и остала "агресор" на суседне, недужне државе и народе, и као таква искључиви кривац за њихове страдања и патње (о страдањима и патњама Срба се наравно није говорило јер су они као "агресори" то и заслужили). То провејава и данас у Павловићевим ставовима, нпр. када каже да је хапшење Власија "диктатура", "полазак на Вуковар" срљање у пропаст, а понајвише онда када тврди да је Милошевић хтео да влада Југославијом, што је за све оне који нису били Срби значило "бежи из Југославије по сваку цену" (ова "свака" цена вероватно подразумева и "одбрамбени" рат против "српског агресора" који "на силу" жели да задржи не-Србе у Југославији, боље речено, "Великој Србији"). Павловић би, дакле, желео да се данас волшебном наметне као дугогодишњи, истрајни патриота. Проблем је у томе што личи на генерала изван битке и после битке, што иза некадашњег ангажмана ипак остају трагови. Није довољно бити неколико година изван Кораћеве странке и ДОС-а да би се прикрили учинци претходног, много дужег стажа који је у патриотском погледу, најблаже речено, врло сумњив.

*

Морамо се задржати на Павловићевим тврдњама да је Милошевић хтео да влада Југославијом, да је само под тим условом њему стало до њеног очувања и да је својом политиком управо изазвао њену дестабилизацију. Ова прва је одговор на мој став да је Милошевић хтео да очува Југославију, за који Павловић каже да га никада није чуо осим у пропаганди "лоше прикривене жеље". Али, исто тако се може рећи да је његова теза да је Милошевић хтео да влада Југославијом и да се само у том контексту залагао за њено очување, производ пропаганде оних који су на тај начин лоше прикривали своју жељу да баш они даље владају Југославијом и да само под условом очувања њихове доминације унутар Југославије прихватају њено очување. И не само да је овако на начелном плану, него томе у прилог иду и историјске чињенице. Пре него што је Милошевић дошао на власт и преузео "геополитичке промене у Југославији", Југославијом је већ неко владао, а то свакако нису били Србија, Срби или српски комунисти, и тако је мање-више остало све до самог краја. На водећим положајима у партији и савезним органима, укључујући војску, налазили су се хрватски и словеначки кадрови. Положај Србије је био поприлично неравноправан. Када су словеначки, хрватски и косовски комунисти, након што је Милошевић ипак успео да ојача положај Србије и тиме почео да мења унутрашњи однос снага у правцу њеног равноправнијег третмана, почели да окрећу леђа Југославији, нарочито осетивши нова геополитичка струјања у источној Европи и свету уопште, можемо ли закључити ишта друго него да им

Пише: Марио Калик
петак, 29 октобар 2010 14:05

је до Југославије било стало само дотле док су у њој имали доминацију, тј. док су држали Србију и Србе у потчињеном положају и док им се није указала погодна прилика да је напусте и прикључе се новом геополитичком тренду? Ако Павловић и након овога остаје при својим ставовима, онда испада да није проблем када сви остали сем Србије и Срба владају Југославијом и дестабилизују је, проблем је само када то чине Србија и Срби?! Тешко да ту може бити говора о било каквом искреном залагању за Југославију. Уосталом, ако је истина оно што Павловић тврди, да су се у суштини сви остали залагали за очување Југославије, за разлику од Милошевића који ју је подривао, и да су имали знатно већи укупни потенцијал од Србије и Срба, уз то и подршку Империје, зашто онда сви скупа нису успели да савладају Милошевића и очувају (своју) Југославију? Како то да им су толико слаби Србија, Срби и Милошевић помутили искрену жељу и вољу да одрже Југославију?! Нешто овде очигледно не штима...

*

Интересантно је и како Павловић побија моју тезу да Милошевић није могао бити свестан Империја и њених интереса у време када је започео "дестабилизацију" Југославије. Он се позива на "Пустињску олују" која пада крајем 1990. и почетком 1991. као доказ за постојање Империје. Али, чак и да ово јесте такав доказ, "Пустињска олуја" опет долази након усвајања амандмана и новог Устава Србије, а њих сам спомињао у контексту геополитичких промена које је предузео Милошевић. Не знам на које још Милошевићеве "дестабилизирајуће" промене, поред ових везаних за Косово (и Војводину), Павловић мисли. Али, без обзира на то, све су оне по свој прилици морале бити изведене пре неуспелог пуча против Јељцина и урушавања СССР-а, односно пре ступања Империје на светску сцену, тако да Милошевић у том ранијем периоду свакако није могао урачунавати њено постојање и интересе у своју политичку стратегију. Тврдити супротно, тј. заговарати на Павловићев начин "дораслост историјској ситуацији", у суштини значи обавезивати Милошевића на поседовање неких парапсихолошких моћи. Али, зашто те моћи онда нема и онај који их очекује од других? Зашто Павловић није био тако видовит нпр. у време 5. октобра па предвидео да ће петооктобарска "шанса" врло брзо бити прокоцкана? Да је тада био дорастао ситуацији, претпостављам да не би тако страствено упуштао у револверашки обрачун са "режимом" за који се, по његовим сопственим речима, испоставило да је замењен још горим. Или се бар не би тим потпуно јаловим ангажманом још увек јавно поносио. Тачније, да је био дорастао ситуацији од 5. октобра, и разумео шта она у основи значи, морао би, с обзиром на садашња уверења, да поступа потпуно другачије и да данас, уместо да и даље промовише петооктобарски мит, ради управо на његовој демистификацији. Јер, иако се није могло рационално предвидети да ће пуч против Јељцина пропасти, а онај против Милошевића успети, оно што се са сигурношћу могло знати јесте да ће и један и други резултат ићи у корист Империје и њене доминације на простору некадашњег СССР-а и источне Европе, односно Србије. Боље речено, са опстанком Јељцина на власти и даљом разградњом СССР-а, Империја се тек могла појавити као Империја, као глобално владајућа сила која

Пише: Марио Калик
петак, 29 октобар 2010 14:05

нема конкурента на планетарном нивоу, као што је доласком ДОС-а на власт Империја била та која је преузела власт у нашој земљи, на шта је Милошевић јасно упозорио у свом говору, а што нам потврђују Монтомери и други пре њега. Зато тренутак у коме се Империја конституише и постаје видљива као таква везујем за контекст распада СССР-а који се завршава у другој половини 1991. године, а на простору бивше Југославије њено присуство и интереси постају видљиви у истом периоду, током решавања југословенске кризе, и то на основу начина на који јој је Империја прилазила. У сваком случају, да се о Империји не може говорити пре тог периода, па ни у време "Пустињске олује", потврђује на неки начин сам Павловић када каже да су у тренутку Милошевићеве "дестабилизације" Југославије "САД биле апсолутно за њено очување, управо зато што су се бавили рушењем Совјетског Савеза и нафтним пољима у Ираку и Кувајту". Нема смисла говорити о Империји пре рушења Совјетског Савеза нити као оној која жели да Југославија буде очувана, поготово на начин који је у интересу Срба, јер се врло брзо, након што је СССР срушен, испоставило да САД стају на позицију на којој су и европске силе-промотери словеначке и хрватске сецесије. Стога ће пре бити да је дотадашњи став САД у прилог очувања Југославије последица њене заузетости другим геостратешким пољима (што имплицира потврђује сам Павловић) него неког принципијелног и дугорочног залагања за опстанак југословенске заједнице.

А да управо "Пустињска олуја", тј. наш однос према њој, говори да ми у целини нисмо били свесни овакве Империје, да она за нас као таква није постојала, види се из чињенице да су наша јавност и грађани одушевљено подржавали САД и њен поход на Ирак. Чак је и тврди српски националиста Шешељ одржао митинг подршке САД-у и покушао да скупи добровољце за учествовање у операцији. САД су за нас биле перјаница "демократије" и "слободе", и такво проамеричко расположење генерално је било јако у бившој Југославији. Неки су се отрезнили када су видели како САД и сада већ Империја решавају југословенску кризу и како се односе према Србији и Србима, увидевши да је код "демократије" и "слободе" које наводно шири Америка реч о најобичнијим пропагандним илузијама деценијски пласираним кроз разне идеолошке апарате и механизме, а све у интересу ширења и јачања америчког империјализма на глобалном нивоу. Милошевић је постао други Садам Хусеин. Они који су тада узвикивали "Слобо Садаме" и "Спаси Србију и уби се, Слободане" и даље су без икакве дилеме поштовали, величали, па и обожавали Америку и Запад, упркос томе што су ови вршили директну агресију на њихову државу и народ. Веровали су да "свет" напада Србију због Милошевића, а не Милошевића због Србије. Они су се просто идентификовали са агресором, а не са жртвом, и тиме отклонили nelaгоду страха који неминовно настаје у тако драматичним историјским ситуацијама, као и очигледни несклад између њихове идеолошке представе о "демократској" Америци и Западу и крајње недемократског понашања ових сила. Што је агресија била већа, били су агресивнији у подршци агресору и оптужбама на рачун жртве коју су, изокрећући истински поредак ствари, прогласили "агресором", чиме је отклоњена последња напетост између њихове искривљене идеолошке свести и стварности. Империја је постала Демократија, а онај ко јој је пружао отпор, Милошевић, Диктатор.

Крајње загрижена, нетрпељива пропаганда против "дикаторског режима", а у корист империјалног агресора, била је све чиме се бавила грађанска опозиција 90-тих, нарочито она из "круга двојке" којој је Павловић припадао, и због чега је била обилато финансирана од стране Империје. На крају је 5. октобра, под притиском моћнијег противника, Милошевић срушен, а у Србији је уведена империјална управа прикривена испод "демократске" маске. Доказ за то је да је свака нова власт од 5. октобра па на даље морала претходно да добије подршку, боље рећи пропусницу Империје, а да је она која је ту пропусницу губила, након тога губила и власт, што са аутентичном изборном вољом грађана није имало много везе. Јер, кад год би се појавила могућност за неку владајућу коалицију мимо воље и интереса Империје, уследили би агресивни империјални притисци и пратећа медијска харанга која би на крају преплашила дате актере и одвратила их од такве коалиције, што се најбоље видело пре две године. Дакле, "демократска" је не она власт која се аутономно формира у некој земљи, него само она која одговара Империји и којој Империја даје дозволу за рад; то је већ препознатљиво тумачење "демократије" у империјалном дискурсу и погледу на свет. Павловић у последње време врло критички говори о Империји, али истовремено и даље глорификује 5. октобар. Није ли ово самопротивречно?! Као да је владавина Империје у Србији настала ни из чега, а не из 5. октобра?! Ако му то тада није било јасно, а чудно је да није, јер је био у центру дешавања и могао је да види шта се дешава на љубавно-финансијској релацији између ДОС-а и Империје, требало би да му је јасно сада. Стога опет има нечег гротескног и лицемерног када он као још увек поносни учесник 5. октобра и свих ранијих борби против Милошевићевог "режима", на разне начине подржаних од стране Империје, доцира Милошевићу како није схватио још 1989. да је Империја на делу, дајући чак савете шта је тада требало чинити да бисмо били што даље удаљени од врхунца њене моћи, а исте те Империје и њених интереса на овом простору он сам није свестан 5. октобра, дакле, више од десет година касније, а изгледа ни дан данас у вези с 5. октобром. И као да је грађанска опозиција којој је припадао током 90-тих радила тобоже на одвраћању Империје, а не на упорном подривању Милошевићевог отпора Империји, омогућавајући јој тако да што лакше стави Србију под своју контролу. Зато би боље било да, уместо што толико непопустљиво критикује Милошевића, буде бар мало самокритичан и преузме део одговорности за петооктобарски долазак Империје на власт у Србији, од које ћемо се далеко теже и уз много веће жртве ослободити него од Милошевићеве "диктатуре".

*

Али, чак и да је Империја заиста постојала у време о којем говоримо, шта Павловић хоће да каже када непрестано замере Милошевићу да није схватио историјску ситуацију, да јој није био "дорастао". Тешко да то може значити нешто друго него сугерисање да ју је требало прихватити, да је требало потчинити се вољи Империје јер, "зна се", "јачи

тлачи", "сила бога не моли, а правде не пита", "не може шут са рогатим" итд. На ову народну мудрост иначе се ослањала опозиција у својој капитулантској и квислиншкој делатности, и то је била њена једина веза са народним духом. Али, да би из колективне свести бар краткорочно отклонили онај други, подједнако снажан моменат у духу нашег народа, а то је одлучна борба против страног, империјалистичког завојевача која се бескомпромисно води у преломним историјским тренуцима, а такав је свакако био онај почетком 90-тих, због које је наш народ и ушао у светску историју и у њој оставио значајан позитиван траг и допринос, опозиција је у својој пропаганди не само, како смо видели, поистоветила жртву са агресором, него је и агресора, силника трансформисала у нешто супротно. Тако више није било речи само о Империји и њеној сили која успоставља "нови светски поредак" искључиво зарад интереса своје глобалне доминације, немилосрдно, силецијски тероришући неподобне и непослушне народе и њихове владе, него о сили која, напротив, проноси и доноси нешто сасвим вредно и пожељно. Њена окупација је Слобода, њено тлачење Демократија и Правда, она је Богата (не више само рогата), на крају она је сам Бог који у себи сабира сву савршеност постојања. Павловић је помало свестан да је десет година живота у "демократији" и "слободи" код већине учесника 5. октобра скинуо илузорни, мистични вео са овог датума и да је његово даље величање у неизмењеном петооктобарском духу, колико год се упирао у том правцу, ипак неумесно и увредљиво. Зато он у последње време, након толико година ћутања, појачано говори о Империји и потреби да јој се пружи некакав отпор, а да би прикрио претходни, много дужи политички стаж у једном сасвим супротном, проимперијалном пројекту, он утолико гласније наступа као адвокат Отаџбине, што би необавештеног и наивног читаоца могло навести на закључак да се ради о давнашњем прекаљеном борцу за националне и државне интересе. Али, није тако лако отрести се своје прошлости, она неминовно исплива на видело, макар у нешто измењеном облику. Он неће директно да каже да је требало беспоговорно се приклонити Империји, али ће то рећи индиректно, тако што ће наш потенцијал отпора с почетка 90-тих смањити далеко испод његове стварне границе. Ми смо, по њему, имали маневарски простор да остваримо своје интересе, али је он био знатно мањи него што је "ситуацији недорасли" Милошевић умишљао у својој познатој "грандоманији". И никакви неспоразуми са Империјом, поготово они који су довели до трагичних исхода, не би постојали, само да смо 1990. следили његова упуства из 2010. године. Резултати би за Србе били неупоредиво бољи!

Види се да Павловић још увек не схвата, или схвата али не жели отворено да каже (јер би то обесмислило његове предлоге и сугестије), шта је Империја, иако смо већ десет година сведоци њеног понашања, а маневарски простор нам је био неупоредиво већи него у време Милошевића, без ратова, санкција, са готово идиличним односом према суседима и самом Империјом итд. И да ли су резултати за Србе неупоредиво бољи?! Не ради се ту ни о каквој (не)способности и (не)дораслости Ћинђића или Коштунице историјској ситуацији, које само треба да замени Павловић, па ће одмах потећи мед и млеко. Толико смо се наслушали таквих и сличних предизборних обећања који су врло убедљиви у оспоравању конкурената и детектовању онога што је на друштвеној сцени лоше, а врло неубедљиви кад је реч о властитом програму за излазак из те ситауције и

његовој практичној изводљивости. Ради се о томе да, макар имали најспособније и најзрелије политичаре, они ништа значајније за овај народ и државу неће постићи ако је историјска ситуација та да о врату имају Империју, а њој се ни на који начин не противе. Империја жели све и то одмах, то је њена истинска природа. Са њом се не може унапред нагодити и тиме, без икаквих губитака, остварити неки сопствени интерес, већ је то могуће постићи само ако се претходно пружи одлучан отпор, наравно до оне границе када тај отпор прелази у самоуништење. И што се више од таквог отпора одустаје и у њему попушта, биће све теже. То је ваљда за ових десет година постало јасно, данас када је укупна друштвена ситуација гора него 5. октобра, иако смо у међувремену имали према Империји мање или више кооперативне, снисходљиве и сервилне владе, у сваком случају њој знатно лојалније него што је била Милошевићева. Та сурова и незајажљива природа и логика Империје најбоље се види из одговора Ворена Кристофера када га је Милошевић на крају Дејтонске конференције питао шта би Србија требало да уради да би се са САД поново успоставили добри односи, пружајући Кристоферу празан лист папира. Овај је погледао тај празан лист, одгурнуо га и рекао: "Ви изгледа још увек нисте све схватили. Нема посебних услова које ћемо вам задати и ви их испунити. Потребно је да увек, на сваком месту и сваким поводом урадите оно што се од вас очекује". Да нема посебних услова које треба испунити сем, наравно, услова да увек испуните задате услове, другим речима, да су конкретни услови увек променљиви и неизвесни, зависни од тренутне воље и тактике Империје, видљиво је све време. Узмимо само пример Косова. Империја је прво тврдила да се од Србије неће тражити да призна независност Косова да би ушла у ЕУ (шта год о том уласку мислили), да би сад већ увелико постало јасно да то јесте услов. Дакле, све дође у своје време, када Империја процени да треба да дође. Гледано из дуже перспективе читав низ услова које поставља Империја показује се као логично уређен низ карика у остваривању њеног империјалног интереса.

*

Значи, да бисмо макар у неком степену остварили своје интересе, морамо пружити одлучан отпор Империји. Павловић тврди да наши потенцијали у том периоду нису били довољно велики за вођење такве борбе и да она напосто ничим добрим није резултирала. Чињенице су ипак другачије. Као прво и најважније, Империја није овладала читавом територијом Србије и у њој преузела власт. Милошевић је тиме остварио своје обећање да "Србијом неће управљати туђа рука", што је суштинско обележје сваке државе и народа који држе до своје независности и слободе. Као што је, храбро улазећи у сукоб са НАТО агресором, испунио обећање да се "Србија сагињати неће". Агресор је, према предлогу "споразума" из Рамбујеа, за циљ имао да војно окупира читаву нашу земљу, али је, на крају, остао само на Косову. На жалост, нисмо успели да одбранимо и Косово, јер је непријатељ био вишеструко јачи. Црна Гора је још увек била у саставу СРЈ, статус Војводине преиспитивао је само Чанак са својом маргиналном странком, а Санџак је био углавном миран. Постојала је и Република

Пише: Марио Калик
петак, 29 октобар 2010 14:05

Српска, коју је, како рекосмо, у великој мери сачувао Милошевић, и била је у бољем положају него сада. Стога неће бити да су Србија и Срби имали знатно мање потенцијала од осталих у Југославији, поготово то не важи за војне. Да је заиста било тако како тврди Павловић, не би на војном плану Срби, у непосредном сукобу са супарничким снагама из бивше Југославије, свуда однели победу, и у Хрватској, и у БиХ, и на Косову. Подсетимо да су на ова три ратна жаришта Срби почели да губе тек када се у читаву ствар директно умешала Империја. Она је прво пустила своје савезнике са ових простора да сами остваре њихове и њене интересе, а када је видела да то не могу сами, узела је ствар у своје руке, и комбинацијом војних претњи, али и непосредном применом војне силе, приморала Србе да одустану од задобијених позиција. Не знам на које савремене системе наоружања из оног доба Павловић мисли, али и они којима су Србија и Срби располагали показали су се, дакле, као довољни за вођење релативно успешне борбе, укључујући ПВО који је, иако "немодернизован", пружио доста невоља НАТО агресору. Што се тиче економске снаге, Србија ју је у то доба, пре ратова и санкција, итекако имала, а и у каснијим тешким условима се испоставило да та снага није толико слаба каквом Павловић овде жели да је представи. Рецимо, чим су након Дејтонског споразума санкције једним делом почеле да попуштају, Србија је видљиво економски живнула и почела да се опоравља, што се осетило на побољшаном стандарду грађана. И није уопште био проблем у томе да Србија није желела економску сарадњу са другим републикама, већ у томе што су неке од њих, нпр. Словенија, биле врло некоректне у дотадашњој економској сарадњи, држећи србијанску економију у неравноправној позицији и тиме је експлоатишући зарад искључиво својих егоистичних интереса, што је логика која се ни до дан данас није променила. Очекивало се да то буде јасно Павловићу ако већ заговара очување и јачање интереса српске економије наспрам страног капитала. На крају, важан део људског потенцијала, ако не и најважнији, јесте морал, а Срби су показали да га имају; то је онај борбени дух који пркоси сили и неправди, који је толико пута дошао до изражаја у српској историји, и због којег су Срби дали огроман допринос модерним борбама за слободу, улазећи тако у ред значајних светско-историјских народа. Због свега претходно наведеног, Империја није успела, упркос томе што је била доста надмоћна, да Србији и Србима нанесе потпуни пораз и сасвим сломије њихову вољу за отпором.

Све до 5. октобра. Тог дана је дефинитивно угушен наш отпор империјалном агресору и његовим сателитима на простору бивше Југославије захваљујући деловању опозиције која га је систематски подривала, од самог почетка југословенске кризе, уносећи међу грађане дефетизам који Павловић овде верно преноси и изражава. Та опозиција била је сасвим равнодушна према борби Срба изван Србије који су се бранили од савезника Империје а затим и саме Империје, као што је била сасвим пасивна и незаинтересована за борбу Србије против Империје. Али је зато била врло агресивна у нападима на Милошевићев "режим" и сламању његовог отпора Империји. Стога је одиста дирљиво када Павловић прекоревачки Марка и Слободана Милошевића за неморално понашање које је смањивало одбрамбену способност народа и тиме још више охрабривало противника. Овде бисмо сасвим подржали Павловића у улози пречасног (моралног) судије да у доба о којем говори није био ватрени опозициони активиста из "круга двојке". Јер, управо та и

таква опозиција петоколнашки је опструирала и дезавуисала, од самог тренутка свог настајања и на све могуће начине, одбрамбену способност народа, између осталог представљајући империјалног противника не као непријатеља, већ као "пријатеља" и "ослободиоца", тиме оправдавајући свакакве облике насиља над нашим државом и народом и храбрећи агресора да их још одлучније чини. Сетимо се само Ђинђићевог хушкања НАТО агресора да без оклевања бомбардује Србију све док не буде срушен Милошевић. Овакво испрва издајничко и капитулантско, а потом сасвим бесрамно и злочиначко деловање опозиције почело је пре богаћења Марка Милошевића а касније се одвијало сасвим независно од њега. Марково богаћење послужило је само као згодан алиби и покриће за ову гнусну активност, за прикривање суштинске истине да нису они опозиција Милошевићу, већ опозиција Србији, а позиција Империји. За ову квислиншку работу плаћени су и награђени новцем из империјалих фондова чија укупна сума далеко премашује Марково богатство. Нико не спори да је Марково богаћење била једна љага на моралном лицу Милошевићеве власти, и да је било још таквих и сличних облика корупције унутар власти. Али, тим љагама се никако не могу сакрити љаге које прекривају морално лице опозиције. Боље речено, док је образ Милошевићеве власти бар једним делом био чист, између осталог и у оном домену где се водила прогресивна борба за независност наше земље од Империје, дотле се образ опозиције врло брзо, чим је преузела власт, до краја разобличио као потпуно прекривен прљавштином моралне и сваке друге корупције. Сам Павловић о томе говори; нова власт само је наставила са неподопштинама претходне, чак их увећавајући, и још увек ништа добро није донела. Међутим, оно о чему он из разумљивих разлога не говори јесте да је оно добро што је претходна власт створила и чувала, а то су првенствено патриотски дух и пракса једне држав(отвор)не политике, сасвим разграђени и уништени, и да је ту деструкцију патриотског утемељио петооктобарски преврат кога стога треба сасвим превредновати што је, срећом, јавност већ учинила. Дакле, није реч о томе да Милошевић, односно његова политика, ни на који начин није била лоша, тј. да је у целини и без икакве дилеме била добра. Реч је о томе да она није била сасвим лоша, док је политика оних који су га (с)рушили, напротив, сасвим лоша и ништа друго него лоша. ДОС је (нај)гори, то је права дијагноза стања пре, за време и након 5. октобра.

*

Због овакве (пре)петооктобарске прошлости и залеђине, Павловићеви алтернативни предлози за политику с почетка 90-тих звуче паушално, неуверљиво, бесмислено. Прво, Азем Власи није могао бити ни за какав аутентичан заједнички живот са Србима, јер је у време његове власти на Косову спровођено, тачније настављено и нарасло, етничко чишћење и шиканирање Срба против којег он ништа није предузимао, или је поводом тога давао пуке декларативне изјаве, да се не би озбиљније замерио својим сународницима. Препоручујем Павловићу да прочита интервјуе са Власијем и осталим косовским политичарима из тог периода, објављене у издању Б-92 под именом "питао сам Албанце шта желе: а они су рекли...републику ако може". Власи у том интервјуу

сасвим јасно релативизује насиље над Србима, и са таквом вишедеценијском праксом морало је коначно бити завршено, у чему је несумњива Милошевићева заслуга. Такође, из интервјуа се види да су и он и други косовски политичари имали исти крајњи циљ као и албански сепаратисти; једино су се од ових других разликовали у средствима за остварење тог циља, јер су они били за умереније методе и чекање док не сазре повољнија историјска ситуација, а ови други за екстремније и милитантније методе. Тај крајњи циљ био је одвајање Косова од Србије и уједињење са Албанијом, што је у очима свих њих било праведно и пожељно решење албанског националног питања (уједињење свих Албанаца у једну националну државу). И то "косовско питање" дефинитивно би било отворено у контексту распада Југославије, са неизбежним ратним исходом на територији Србије (што се касније и десило), да Милошевић није Косово претходно вратио под контролу Србије. Зато тај његов потез истовременог сламања албанске ултрааутономашке самовоље, оличене у политици косовских функционера, и милитантног албанског сепаратизма, у том историјском тренутку има управо супротно значење од онога које му Павловић приписује. Захваљујући јаком присуству војних и полицијских снага, смањене су тензије на Косову и затворен фронт који би се сигурно отворио почетком 90-тих и који би знатно отежао борбу Срба на другим фронтovima. Косово је било мање-више мирно све до пролећа 1998., до септембра је побуна ОВК угушена, а онда је читаву ствар у своје руке директно преузела Империја и одрадила на крају за Албанце оно што они нису сами могли да постигну, стварање друге албанске државе на Балкану која пре или касније треба да се уједини са Албанијом. Што се тиче предлога "асиметричне федерације" који су понудили Изетбеговић и Глигоров, њега је Милошевић првобитно прихватио, али је тај предлог врло брзо изгубио на значају јер су Словенија и Хрватска увелико ишле путем независности, тј. путем напуштања сваке југословенске заједнице, па и оне асиметричне. Милошевић је касније нудио Изетбеговићу и Глигорову да остану у Југославији, упркос томе што Словенија и Хрватска из ње одлазе, чак је предложио Изетбеговићу да буде председник те (крње) Југославије, али ова двојица то нису прихватили. Економске реформе у Србији покренуо је нико други до Милошевић и на њима у то време итекако инсистирао; зато Павловић на овом месту потпуно пуца у празно. А зајам за препород Србије управо је имао за циљ убрзани економски развој Србије и до тога би и дошло да се пред Србијом нису испречили ратови и санкције. У том смислу је било добро што се није ишло на смањење буџета за војску јер би то смањило потенцијал одбране Срба и Србије. Као што смо видели, и таква "немодернизована" војска била је сасвим довољна да се Срби и Србија одбране од хрватске, муслиманске, па чак и НАТО агресије. Поготово се та "модернизација" војске испоставља као сумњива када се види шта она на овом простору данас значи, да се одвија под контролом САД и НАТО официра и саветника и да због тога, сасвим логично, за крајњи резултат има слабљење војног потенцијала, а тиме и суверенитета једне земље, у корист очувања војне и сваке друге суверености и доминације Империје. На овом месту је занимљиво како Павловић обара мој аргумент да је за наше економске потешкоће била пресуднија штета од НАТО бомбардовања него унутрашња пљачка друштвених ресурса која је створила слој новокомпонованих богаташа. По њему, бомбардовања не би ни било да смо купили антиракетни систем С-300, а то смо свакако могли новцем који су богаташи лоповски присвојили. Волео бих да ми Павловић одговори како је могуће да, с обзиром на тадашње односе Русије и Империје, у том тренутку ми купимо С-300 ако се зна да га производе и продају Руси?!

Пише: Марио Калик
петак, 29 октобар 2010 14:05

Ако се види да чак и данашња, путиновска Русија, која је далеко самосталнија од Империје у односу на некадашњу, јелџиновску, оклева да прода С-300 Ирану, због његових затегнутих односа са Империјом, мислим да се одговор на ово питање сам намеће. Зато је питање могућности набавке С-300, о коме Павловић не жели да расправља, заправо кључно, а не то да ли смо ми од новца богаташа могли тај систем платити.

Павловићеви предлози показују се тако више него наивним и тешко да могу изражавати дораслост тадашњој историјској ситуацији. Распад Југославије и ратни сукоби на њеној територији нису могли бити спречени с обзиром на политику и интересе Империје и њених савезника оличених у словеначком, хрватском и муслиманском национализму и сепаратизму. Милошевић је одговоран за њих само утолико што се супротставио овим силама и њиховој агресивној, експанзионистичкој политици на рачун Срба и Србије. Свака виша или друга одговорност од те, поготово она којом се тврди да је Милошевић крив за рат као агресор на суседне "државе" и њихове народе, једноставно не постоји. Срби нису желели да одједном буду претворени у грађане другог, трећег или н-тог реда у државама за чију слободу су уложили толике животе (у Хрватској, БиХ или у самој Србији, тј. на Косову). Срби су се већ два века борили за своју, али и за туђу слободу, и нису хтели ништа туђе, него само да задрже своје, да им се то не отима и не поништава. Други су, заведени својим националистичким и шовинистичким елитама, на жалост, почели своју независност и слободу да граде на угрожавању и нарушавању слободе Србе. Зато има нечег врло ниског у понашању оних србијанских опозиционара који су тих година били потпуно слепи и глуви за слободарске тежње Срба ван Србије. Они су се бучно и ватрено борили против "диктаторског режима" који је наводно угрожавао њихову слободу, третирајући их као грађане другог реда, а исти тај захтев у њиховој политичкој свести и акцији сасвим је изостајао кад су у питању били Срби ван Србије. Јер то значи да је њихова слобода можда значајнија од слободе ових других, да су они нека виша, привилегованија каста? И не само да је из њиховог идеолошког видокруга била одсутна слобода Срба ван Србије, него је ишчезла и слобода Срба и осталих грађана у самој Србији као грађана Србије. Јер, зашто би неслобода грађана под Империјом (а у Империји су сви грађани мимо империјалне управе неслободни) била мање неприхватљива и мање оспоравана него неслобода грађана под "диктатуром"? Како је уопште могуће да се очува унутрашња, грађанска слобода ако не постоји спољња, национална слобода као независност сопствене државе од страних сила и њихових савеза? Међутим, ови наши опозиционари лармали су само о илузорној грађанској, унутрашњој слободи спрам "диктатуре" док су националну, спољњу слободу спрам Империје не само потиснули, него доследно обезвређивали и опањкавали не бирајући средства. Патриотизам су изједначавали са шовинизмом или нацизмом, и просто су жудели да што пре испале крилатицу да је патриотизам прво, а не (само) последње уточиште ниткова. У том миљеу кретала се Кораћева минорна странка којој је Павловић био потпредседник, и из њега је настало оно што се касније назвало "другом Србијом". Били су то и остали врло борбени, непослушни и слободни људи кад је у питању био "режим", а врло кротки, послушни и ропски људи кад је у питању Империја. Они су друго од Србије, а исто од Империје.

Пише: Марио Калик
петак, 29 октобар 2010 14:05

*

Зато је данашња Павловићева патриотска, антимперијална реторика врло сумњива и таква ће остати све док се експлицитно не огради од оног периода своје прошлости који је био крунисан 5. октобром и онога што је за њим следило, а што у коначном билансу чини далеко већи део његовог досадашњег јавног ангажмана. Ограђивање од Ћинђића и Коштунице нису довољна јер су они 5. октобра само извршавали вољу Империје доводећи претходно један део народа у најопаснију заблуду коју Милошевић на крају свог говора спомиње, а то је заблуда да бирају сами оно што је за њих изабрао неко други (Империја). Већ десет година трпимо последице ове петооктобарске изборне заблуде и погрешног избора, мањине или већине, више није ни битно. Битно је за почетак, да бисмо ситуацију почели да поправљамо и преокрећемо у нашу корист, да схватимо да је тог дана један део народа брутално обманут и преварен. Том самоосвешћењу свакако не иде прилог став да је 5. октобар представљао икакву шансу за нешто позитивно која је на несхватљив начин прокоцкана, напротив, такав став директно одржава даљу самообману у погледу праве природе овог догађаја. Рушењем Слободана Милошевића није отворена никаква могућност "значајне стабилизације државног система, економског развоја и искорењивања организованог криминала и крупне корупције", јер тако нешто под Империјом не постоји нити је могуће. Тамо где нема суверене државе, нема логично ни њене стабилности, а још мање економског развоја, што нужно доводи до криминала и корупције који разједају све поре друштва.

Драго ми је што Павловић хоће са мном лично да се упозна и попије кафу. Можемо тада да поразговарамо и о другим темама које је споменуо у свом одговору. Али, услов за то је да се јавно одрекне свог (оружаног) ангажмана из доба 5. октобра. Није ми нимало пријатно да пијем кафу с онима који су тог дана радили за Империју, чак спремни да за њу убијају, чиме су нанели велику и тешко поправљиву штету мојој држави и мом народу.